

CONSILIUL NAȚIONAL AL PERSOANELOR VÂRSTNICE

**Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului
pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat
și agricultori în trimestrul I 2015**

**Mai
2015**

Cuprins

<i>CAPITOLUL I</i>	3
Pensiile din sistemul asigurărilor sociale de stat	
1.1. Evoluția numărului de pensionari	3
1.1.1. Numărul minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii	3
1.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în trimestrul I 2015 față de trimestrul I 2014.	4
1.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe categorii de pensii și pe grupe de quantum a pensiei	5
1.1.4. Evoluția numărului de înscrieri noi pe categorii de pensii	7
1.1.5. Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor	9
1.2. Evoluția cuantumului pensiilor	9
1.3. Evoluția puterii de cumpărare a pensiilor	10
<i>CAPITOLUL II</i>	
PENSIILE DIN SISTEMUL AGRICULTORILOR	12
2.1. Evoluția numărului de pensionari	12
2.1.1. Numărul minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii	12
2.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în perioada trimestrul I 2015 față de trimestrul I 2014.	13
2.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe grupe de quantum a pensiei	14
2.1.4. Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor	14
2.2. Evoluția cuantumului pensiilor	15
<i>CAPITOLUL III</i>	
EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE PENSIONARI	16
<i>CAPITOLUL IV</i>	
VENITURILE ȘI CONSUMUL GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI ÎN TRIMESTRUL IV 2014	18
<i>CAPITOLUL V</i>	
CONCLUZII	21
<i>CAPITOLUL VI</i>	
PROPUNERI	24
Bibliografie.	26
Anexe	27

Capitolul I

PENSIILE DIN SISTEMUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT¹

1.1. Evoluția numărului de pensionari

1.1.1. Numărul minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii

Numărului minim și maxim al pensionarilor de asigurări sociale de stat, pe categorii de pensii (tabelul nr. 1), în trimestrul I 2015, a înregistrat următoarele valori:

- pentru categoria **limită de vârstă**, numărul minim al pensionarilor a fost consemnat în luna ianuarie (3.358.747 pensionari, reprezentând 71,59% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna martie (3.365.009 pensionari, reprezentând 71,83% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie anticipată**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (21.471 pensionari, reprezentând 0,46% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna martie (22.402 pensionari, reprezentând 0,48% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie anticipată parțial**, numărul minim al pensionarilor a fost atins în luna martie (89.857 pensionari reprezentând 1,92% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (91.626 pensionari reprezentând 1,95% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie de invaliditate**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat tot în luna martie (680.872 pensionari reprezentând 14,53% din numărul total al pensionarilor), iar

¹Seriile de date statistice lunare privind numărul de pensionari de asigurări sociale de stat și pensia medie de asigurări sociale de stat pe total și pe categorii au fost furnizate de Casa Națională de Pensii Publice

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultorii în trimestrul I 2015

numărul maxim în luna ianuarie (686.300 pensionari reprezentând 14,63% din numărul total al pensionarilor) ;

- pentru categoria **pensie de urmaș**, numărul minim al pensionarilor a fost consemnat în luna martie (525.870 pensionari reprezentând 11,23% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (532.626 pensionari reprezentând 11,35% din numărul total al pensionarilor).

Tabelul nr. 1 Numărul de pensionari de asigurări sociale de stat, pe categorii de pensii, în trimestrul I 2015 și în trimestrul I 2014

– persoane –							
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor Social
2015							
Ianuarie	4.691.404	3.358.747	21.471	91.626	686.300	532.626	634
Februarie	4.690.249	3.361.560	22.106	90.901	683.793	531.270	619
Martie	4.684.610	3.365.009	22.402	89.857	680.872	525.870	600
Media – trim	4.688.755	3.361.722	21.993	90.795	683.655	529.922	618
2014							
Ianuarie	4.686.455	3.318.108	16.790	99.008	714.970	536.833	746
Februarie	4.678.898	3.316.850	17.504	98.916	712.382	532.517	729
Martie	4.676.148	3.319.264	18.186	98.437	708.905	530.639	717
Media – trim	4.680.501	3.318.074	17.493	98.787	712.086	533.330	731

Sursa: www.cnpas.org

1.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în trimestrul I 2015 față de trimestrul I 2014

Numărul de pensionari de asigurări sociale, în trimestrul I 2015 a crescut față de trimestrul I 2014, cea mai mare creștere înregistrându-se în luna februarie (tabelul nr. 2).

Pe total, față de trimestrul I 2015, în scădere au fost numărul mediu de pensionari cu pensie de ajutor social (-15,46%), numărul pensionarilor cu pensie anticipată parțial (-8,09%), cu pensie de invaliditate (-3,99%) și cu pensie de urmaș (-0,64%). În creștere au fost numărul mediu al

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultorii în trimestrul I 2015

pensionarilor cu pensie anticipată (+25,72%) și numărul mediu al pensionarilor cu pensie pentru limită de vârstă (+1,32%).

În cifre absolute, în trimestrul I 2015, numărul mediu de pensionari de asigurări sociale de stat a crescut cu 8.254 persoane (4.688.755 față de 4.680.501 în trimestrul I 2014), datorită creșterii numărului de pensionari cu pensie anticipată (4.500) și a pensionarilor cu pensie pentru limită de vârstă (43.648).

Tabelul nr. 2 Modificarea numărului de pensionari de asigurări sociale de stat, pe categorii de pensii, trimestrul I 2015 față de trimestrul I 2014

– % –

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor Social
Ianuarie	0,11	1,22	27,88	-7,46	-90,40	-0,78	-15,01
Februarie	0,24	1,35	26,29	-8,10	-4,01	-0,23	-15,09
Martie	0,18	1,38	23,18	-8,72	-3,95	-0,90	-16,32
Media – trim	0,18	1,32	25,72	-8,09	-3,99	-0,64	-15,46

Sursa: www.cnpas.org

1.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe categorii de pensii și pe grupe de cuantum a pensiei

În sistemul asigurărilor sociale de stat, în trimestrul I 2015, numărul pensionarilor a avut o evoluție descendentă, cu o descreștere continuă de la 4.691.404 persoane în luna ianuarie, la 4.684.610 persoane în luna martie.

Evoluții continuu descendente au avut următoarele categorii de pensionari:

- ◆ cu pensia de invaliditate (de la 686.300 persoane în ianuarie la 680.872 în martie, respectiv o scădere cu 5.428 persoane);
- ◆ cu pensie de urmaș (de la 532.626 persoane în luna ianuarie la 525.870 persoane în luna martie, respectiv o scădere cu 6.756 persoane);
- ◆ cu pensia anticipată parțial (de la 91.626 persoane în ianuarie la 89.857 în martie, respectiv o scădere cu 1.769 persoane);
- ◆ cu pensie de ajutor social (care, în aceeași perioadă, au scăzut cu 34 persoane, de la 634 la 600 persoane).

Evoluții continue ascendente au avut următoarele categorii de pensionari:

- ◆ cu pensia pentru limită de vârstă (de la 3.358.747 persoane în ianuarie la 3.365.009 în martie, respectiv o scădere cu 6.262 persoane);
- ◆ cu pensia anticipată (de la 21.471 persoane în ianuarie la 22.402 în martie, respectiv o scădere cu 931 persoane);

Referindu-ne la **evoluția numărului pensionarilor de asigurări sociale de stat în trimestrul I 2015, pe grupe în funcție de cuantumul pensiei** (anexa nr. 1), situația se prezintă după cum urmează:

- pentru pensiile de până la 400 lei², numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (638.060 pensionari reprezentând 13,60% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna februarie (640.486 pensionari reprezentând 13,66% din numărul total de pensionari);
- pentru grupa de pensii cuprinse între 401 și 500 lei, numărul minim al pensionarilor a fost consemnat în luna martie (427.265 pensionari reprezentând 9,12% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (428.931 pensionari reprezentând 9,14% din numărul total al pensionarilor);
- pentru grupa de pensii între 501 și 1.000 lei, numărul minim al pensionarilor a fost în luna martie (2.008.357 pensionari reprezentând 42,87% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (2.013.551 pensionari reprezentând 42,92% din numărul total al pensionarilor);
- pentru grupa de pensii cuprinse între 1.001 și 2000 lei, numărul minim s-a înregistrat în luna martie (1.471.178 pensionari reprezentând 31,40% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna

² Începând cu data de 1 aprilie 2009, prin OUG nr.6/2009, a fost instituită pensia socială minim garantată, în valoare de 300 lei, de la data de 1 octombrie 2009, cuantumul acesteia a fost majorat la 350 lei, iar prin Legea Bugetului de Stat nr 186/2014 a fost majorată la 400 lei, beneficiarii sistemului public de pensii cu domiciliul în România, a căror pensie se situa sub aceste cuantumuri, primind diferența de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultorii în trimestrul I 2015

ianuarie 1.473.206 pensionari reprezentând 31,40% din numărul total al pensionarilor);

- pentru grupa cu valoarea pensiei peste 2.000 lei, numărul minim al pensionarilor a fost în luna ianuarie (137.656 pensionari reprezentând 2,93% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna martie (138.343 pensionari reprezentând 2,95% din numărul total al pensionarilor).

1.1.4. Evoluția numărului de înscrieri noi pe categorii de pensii

Numărul total de înscrieri noi la pensie în trimestrul I 2015 (68.076 persoane) a crescut față de trimestrul I 2014 (58.883 persoane) cu 9.193 persoane, respectiv cu 15,6% (tabelele nr. 3 și nr. 4).

Cea mai mare scădere s-a înregistrat în luna ianuarie 2014 când numărul de înscrieri noi a fost de 12.444 persoane, față de 9.765 persoane în ianuarie 2015, respectiv o scădere cu -21,53%.

Intrările în sistem, pe categorii de pensii de asigurări sociale de stat, față de anul anterior au avut următoarea evoluție:

- pentru pensia de invaliditate, numărul de înscrieri noi a crescut cu 19,93% (14.995 persoane în trimestrul I 2015 față de 12.503 persoane în trimestrul I 2014);
- pentru pensia de limită de vârstă, numărul de înscrieri noi a crescut cu 14,00% (35.224 persoane în trimestrul I 2015 față de 30.900 persoane în trimestrul I 2014);
- pentru pensia anticipată parțial, numărul de înscrieri noi a crescut cu 7,58% (6.270 în trimestrul I 2015 față de 5.828 persoane în trimestrul I 2014);
- pentru pensia anticipată, numărul de înscrieri noi a crescut cu 6,69% (2.471 persoane în trimestrul I 2015 față de 2.316 persoane în trimestrul I 2014);
- pentru pensia de urmaș numărul de înscrieri noi a crescut cu 24,26% (9.116 persoane în trimestrul I 2015 față de 7.336 persoane în trimestrul I 2014);

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori în trimestrul I 2015

Numărul de înscrieri noi la pensie, în perioada trimestrul I 2015, a înregistrat un maxim de 31.480 persoane în luna februarie și un minim de 9.765 persoane în luna ianuarie (numărul de înscrieri noi este prezentat în tabelul nr. 3, iar modificările față de trimestrul I 2014, în tabelul nr. 4).

În trimestrul I 2015, pe categorii de pensii, cel mai mare număr de înscrieri noi au fost la pensia pentru limită de vârstă (35.224 persoane), urmat de cel pentru pensia de invaliditate (14.995 persoane), pensia de urmaș (9.116 persoane), pensia anticipată parțial (6.270 persoane) și pensia anticipată (2.471 persoane).

Tabelul nr. 3 Numărul de înscrieri noi la pensie în sistemul asigurărilor sociale de stat, pe categorii, în trimestrul I 2015, comparativ cu trimestrul I 2014

- persoane -

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
2015						
Ianuarie	9.765	4.870	488	1.092	2.170	1.145
Februarie	31.480	16.065	1.093	2.800	7.261	4.261
Martie	26.831	14.289	890	2.378	5.564	3.710
Total – trim	68.076	35.224	2.471	6.270	14.995	9.116
2014						
Ianuarie	12.444	5.947	583	1.409	2.922	1.583
Februarie	24.301	12.713	897	2.403	5.613	2.675
Martie	22.138	12.240	836	2.016	3.968	3.078
Total – trim	58.883	30.900	2.316	5.828	12.503	7.336

Sursa: www.cnpas.org

- % -

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	-21,53	-18,11	-16,30	-22,50	-25,74	-27,67
Februarie	29,54	26,37	21,85	16,52	29,36	59,29
Martie	21,20	16,74	6,46	17,96	40,22	20,53
Total– trim	15,61	13,99	6,69	7,58	19,93	24,26

Sursa: www.cnpas.org

1.1.5 Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor

Numărul de decese în rândul pensionarilor, în trimestrul I 2015, a fost de 49.297 pensionari, în creștere cu 6.256 persoane (14,54%) față de trimestrul I 2014 (tabelul nr. 5).

În luna martie 2015 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (21.245 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna ianuarie 2015 (8.077 pensionari).

Tabelul nr. 5 Numărul de pensionari decedați din sistemul asigurărilor sociale de stat în trimestrul I 2015, comparativ cu trimestrul I 2014
- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2014	2015
Ianuarie	6.987	8.077
Februarie	20.839	19.975
Martie	15.215	21.245
Total – trim	43.041	49.297

Sursa: www.cnpas.org

1.2. Evoluția cuantumului pensiilor

În luna martie 2015 s-a înregistrat o creștere a pensiei medii de asigurări sociale de stat cu 4,85% față de luna martie 2014, valoarea nominală a acesteia fiind de 886 lei față de 845 lei (tabelul nr. 6).

Tabelul nr. 6 Cuantumul pensiilor de asigurări sociale de stat, în luna martie 2015 și martie 2014

Categororia de pensii		Pensia medie de asigurări sociale de stat	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Cuantumul pensiilor (lei)	Martie 2015	886	1019	1.079	643	589	453
	Martie 2014	845	971	1.050	649	586	428
Gradul de modificare al pensiilor (%)		4,85	4,94	2,76	-0,92	0,51	5,84

Sursa: www.cnpas.org

Pe categorii de pensii, cuantumului pensiei a crescut datorită indexării punctului de pensie începând cu luna ianuarie 2015.

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultorii în trimestrul I 2015

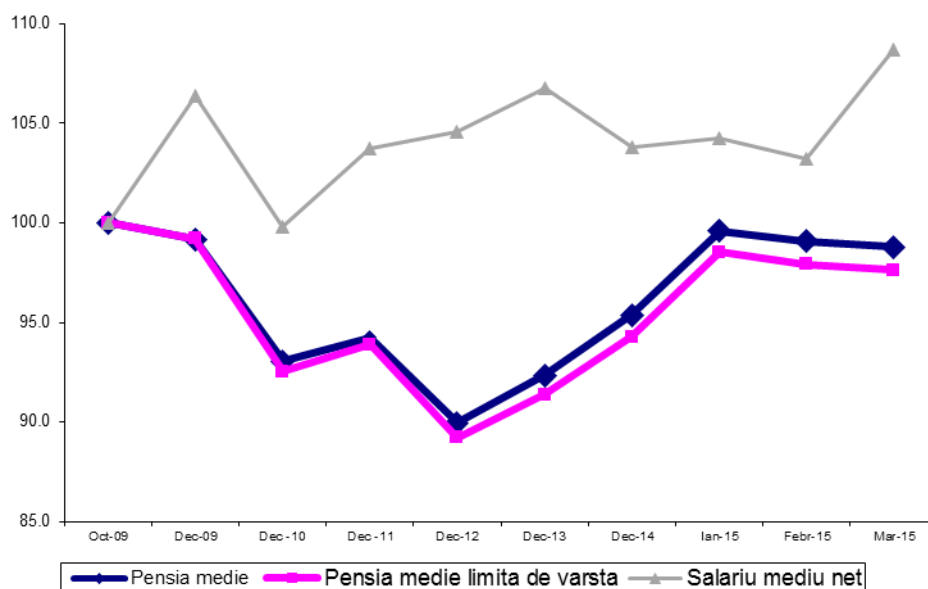
În luna martie 2015, față de pensia pentru limită de vârstă, pensia anticipată a reprezentat 105,9%, pensia anticipată parțial 63,1%, pensia de invaliditate 57,8%, iar pensia de urmaș 44,5%.

1.3. Evoluția puterii de cumpărare a pensiilor

Cu toate că valoarea punctului de pensie a fost indexată în anul 2015, puterea de cumpărare pentru pensia medie și pentru pensia pentru limită de vârstă a fost inferioară celei ce se înregistrează în luna octombrie 2009 (anexa nr. 2).

Față de această dată, în luna martie 2015, puterea de cumpărare a pensiei medii din sistemul asigurărilor sociale de stat, în cuantum de 886 lei, a fost mai mică cu - 1,2%.

Grafic nr. 1 Evoluția puterii de cumpărare a pensiei medii, a pensiei pentru limită de vârstă și a salariului mediu net, în perioada octombrie 2009 - martie 2015

Sursa: www.cnpas.org

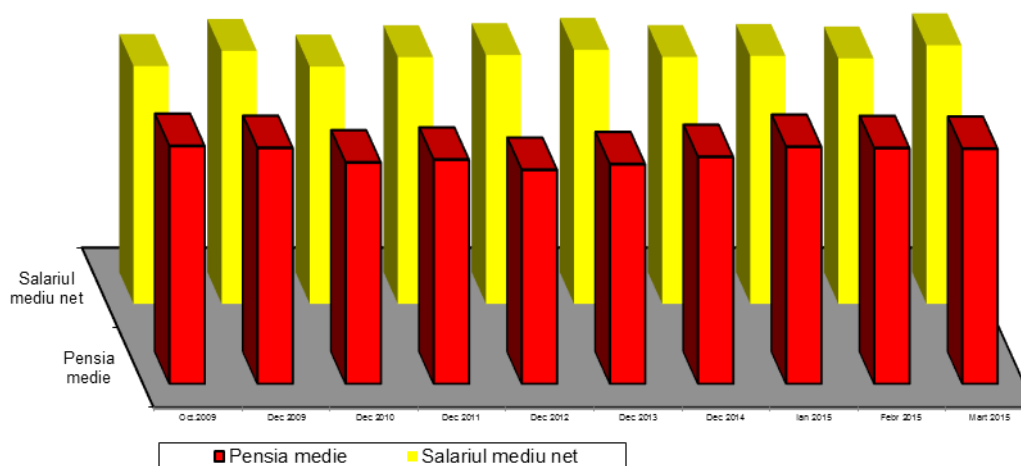
Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultorii în trimestrul I 2015

Salariul mediu net în luna martie 2015 a fost de 1.829 lei, respectiv de 2,06 ori mai mare decât pensia medie (886 lei) și de 1,79 ori mai mare decât pensia medie pentru limită de vârstă (1.019 lei). Față de luna octombrie 2009 puterea de cumpărare a salariului mediu net a fost cu **8,7%** mai mare.

Nivelul pensiei medii de asigurări sociale de stat și a celei pentru limită de vârstă, în luna martie 2015, față de salariul mediu brut și net au fost următoarele:

- a) pensia medie de asigurări sociale de stat a reprezentat 35,0% din salariul mediu brut și 48,4% din salariul mediu net;
- b) pensia medie pentru limită de vârstă a reprezentat 40,3% din salariul mediu brut și 55,7% din cel net.

Grafic nr. 2 Evoluția puterii de cumpărare a pensiei medii și a salariului mediu net față de luna octombrie 2009, în perioada octombrie 2009 – martie 2015

Sursa: www.cnpas.org

PENSIILE DIN SISTEMUL AGRICULTORILOR³

2.1. Evoluția numărului de pensionari

2.1.1. Numărul minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii

Numărul minim și maxim al pensionarilor agricultori în trimestrul I 2015, pe categorii de pensii (anexa nr. 3) se prezintă sintetic după cum urmează:

- pentru categoria limită de vârstă, numărul minim al pensionarilor agricultori s-a înregistrat în luna martie (432.628 pensionari reprezentând 90,54% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (441.571 pensionari reprezentând 90,49%);
- pentru categoria invaliditate, numărul maxim de pensionari s-a consemnat în luna ianuarie (3.797 pensionari reprezentând 0,78% din numărul total al pensionarilor), iar numărul minim în luna martie (3.680 pensionari reprezentând 0,77% din total);
- pentru categoria pensie de urmaș, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (41.503 pensionari reprezentând 8,69% din total), iar numărul maxim în luna ianuarie (42.624 pensionari reprezentând 8,73% din numărul total al pensionarilor).

³Seriile de date statistice lunare privind numărul de pensionari agricultori și pensia medie a agricultorilor pe total și pe categorii au fost furnizate de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale.

2.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în trimestrul I 2015 față de trimestrul I 2014

Numărul total de pensionari agricultori, în trimestrul I 2015, a scăzut față de trimestrul I 2014 la toate categoriile de pensii, scăderile fiind cuprinse între -9,23% și -9,37%. Pe parcursul trimestrul I 2015, cea mai mare scădere lunară s-a înregistrat în luna martie (tabelul nr. 8).

Numărul de pensionari agricultori pe categorii de pensii a scăzut după cum urmează:

- cu pensie de invaliditate -21,40%;
- cu pensie de urmaș -11,12%;
- cu pensie pentru limită de vârstă -9,00%;

Tabelul nr. 7 Numărul de pensionari agricultori, pe categorii, în trimestrul I 2015 și trimestrul I 2014

- persoane -				
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
2015				
Ianuarie	487.992	441.571	3.797	42.624
Februarie	482.851	437.019	3.763	42.069
Martie	477.811	432.628	3.680	41.503
Media – trim	482.884	437.073	3.746	42.065
2014				
Ianuarie	537.593	484.735	4.931	47.927
Februarie	532.431	480.293	4.828	47.310
Martie	527.195	475.910	4.539	46.746
Media – trim	532.407	480.313	4.766	47.328

Sursa: www.cnpas.org

Tabelul nr. 8 Modificarea numărului de pensionari agricultori, pe categorii, în trimestrul I 2015, comparativ cu trimestrul I 2014

- în procente -				
Luna	Total	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	-9,23	-8,90	-23,00	-11,06
Februarie	-9,31	-9,01	-22,06	-11,08
Martie	-9,37	-9,09	-18,92	-11,22
Trim	-9,30	-9,00	-21,40	-11,12

Sursa: www.cnpas.org

2.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe grupe de quantum al pensiei

Numărul pensionarilor agricultori a scăzut continuu în trimestrul I 2015 (anexa nr.3), ajungând în martie la 477.811 persoane, față de 487.992 persoane în ianuarie (-10.181 persoane, respectiv -2,1%).

Referindu-ne la evoluția numărului pensionarilor agricultori pe grupe, în funcție de quantumul pensiei, situația a fost următoarea:

- pentru pensiile de până la 400 lei⁴, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna martie (257.283 pensionari reprezentând 53,85% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (263.732 pensionari reprezentând 54,04% din total);
- pentru pensiile cuprinse între 401 și 500 lei, numărul minim al pensionarilor agricultori a fost în luna martie (193.924 pensionari reprezentând 40,59% din total), iar numărul maxim în luna ianuarie 197.116 pensionari reprezentând 40,39% din total);
- pentru pensiile de peste 500 lei, numărul minim al pensionarilor s-a consemnat în luna martie (26.604 pensionari reprezentând 5,57% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (27.144 pensionari reprezentând 5,56% din total).

2.1.4. Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor agricultori

Numărul de decese în rândul pensionarilor agricultori la nivelul trimestrului I 2015 a fost de 12.404 pensionari, în creștere cu 1,35% față de trimestrul I 2014, când numărul deceselor a fost de 12.239 pensionari (tabelul nr. 9).

În luna februarie 2015 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (4.862 pensionari), iar numărul minim de decese a fost în luna ianuarie 2015 (2.990 pensionari).

⁴ Începând cu data de 1 aprilie 2009, prin OUG nr. 6/2009, a fost instituită pensia socială minim garantată, în valoare de 300 lei, de la data de 1 octombrie 2009, cuantumul acesteia a fost majorat la 350 lei, iar de la 1 ianuarie 2015 cuantumul a fost majorat la 400 lei.

Tabelul nr. 9 Numărul de pensionari decedați, din sistemul agricultorilor, în trimestrul I 2015 comparativ cu trimestrul I 2014
- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2014	2015
Ianuarie	2.889	2.990
Februarie	4.834	4.862
Martie	4.516	4.552
Total – an	12.239	12.404

Sursa: www.cnpas.org

2.2. Evoluția cuantumului pensiilor

În ceea ce privește cuantumul pensiilor pentru persoanele care au lucrat în agricultură (tabelul nr.10), în luna martie 2015, s-a înregistrat o creștere a pensiei cu 5,56% față de luna martie 2014, valoarea nominală a acesteia fiind de 361 lei (față de 342 lei în martie 2014).

Tabelul nr. 10 Cuantumul pensiilor de agricultori în luna martie a anilor 2015 și 2014
- lei -

Categorია de pensii		Pensia medie	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Cuantumul pensiilor (lei)	Martie 2015	361	381	224	167
	Martie 2014	342	361	215	158
Gradul de modificare a pensiilor (%)		5,56	5,54	4,19	5,70

Sursa: www.cnpas.org

Pentru toate tipurile de categorii de pensii, pensia a crescut.

În luna martie 2015, față de pensia de agricultor pentru limită de vârstă (381 lei), pensia medie (361 lei) a reprezentat 94,8%, pensia de invaliditate (224 lei) a reprezentat 58,8%, iar pensia de urmaș (167 lei) a reprezentat 43,8%.

Capitolul III

EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE PENSIONARI

În sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori (anexa nr. 4) numărul pensionarilor a avut o evoluție descendentă pe parcursul trimestrului I 2015, de la 5.179.396 persoane în luna ianuarie 2015, la 5.162.421 persoane în luna martie 2015 (-16.975 persoane).

Față de trimestrul I 2014, numărul mediu de pensionari a scăzut cu -41.269 pensionari (5.171.639 pensionari în trimestrul I 2015 față de 5.212.908 în trimestrul I 2014).

Următoarele categorii de pensii au înregistrat evoluții strict descendente:

- numărul total de pensionari, cu o scădere de la 5.179.396 persoane în luna ianuarie, la 5.162.421 persoane în luna martie (-16.975 persoane);
- numărul pensionarilor cu pensie pentru limită de vârstă, cu o scădere de la 3.800.318 persoane în luna ianuarie, până la 3.797.637 în luna martie;(-2.681 persoane)
- pensionarii cu pensie invaliditate cu o scădere totală de 5.545 persoane (de la 690.097 persoane în luna ianuarie la 684.552 persoane în luna martie);
- pensionarii urmași au scăzut continuu de la 575.250 persoane în luna ianuarie la 567.373 persoane în luna martie;(-7.877 persoane)

Evoluția pensiilor anticipate, anticipate parțial și a pensiei de ajutor social, fiind specifice asigurărilor sociale de stat, au fost analizate în primul capitol.

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori în trimestrul I 2015

Din totalul de 5.162.421 pensionari, în luna martie 2015, 2.638.220 pensionari (51,1%) au avut pensii sub pragul minim de trai decent⁵⁾ (761 lei), iar 1.887.734 pensionari (36,6%) au avut pensii sub pragul minim de subzistență (585 lei).

Tabelul nr. 11 Pensionarii cu pensii sub valoarea pragurilor decent și de subzistență în luna martie 2015

Praguri de venituri lunare	Valoarea maximă de referință (lei)	Numărul de pensionari sub valoarea pragurilor	Ponderea în total pensionari (%)
Nivelul minim de subzistență	585	1.887.734	36,57
Nivelul minim de trai decent	761	2.638.220	51,10
TOTAL	X	5.162.421	100,00

Sursa: www.cnpas.org

Numărul pensionarilor care în perioada analizată au avut pensii de 2000 lei și peste a fost în creștere de la 137.656 persoane în luna ianuarie 2015 la 138.343 persoane în luna martie 2015 (anexa nr. 4).

În ceea ce privește numărul total de decese pentru total pensionari (sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori), în trimestrul I 2015, a fost de 61.701 persoane, în creștere față de trimestrul I 2014, cu 6.421 persoane, respectiv cu 11,6% (tabelul nr. 12).

Din datele lunare, rezultă că în luna martie 2015 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (25.797 pensionari), iar numărul minim a fost în luna ianuarie 2015 (11.067 pensionari).

Tabelul nr. 12 Numărul de pensionari decedați din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori, în trimestrul I 2015 și trimestrul I 2014

- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2014	2015
Ianuarie	9.876	11.067
Februarie	25.673	24.837
Martie	19.731	25.797
Total-an	55.280	61.701

Sursa: www.cnpas.org

⁵ Valorile pragului minim de subzistență și al pragului minim de trai decent pentru pensionarul singur, total țară, sunt comunicate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții și se referă la luna septembrie 2014

Capitolul IV

VENITURILE ȘI CONSUMUL GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI ÎN TRIMESTRUL IV 2014⁶

Datele prezentate în lucrarea "Veniturile și consumul populației în trimestrul IV 2014", publicată de Institutul Național de Statistică, relevă faptul că o gospodărie de pensionari a avut un venit total mediu lunar de 2.011,6 lei (899,2 lei /persoană) și a efectuat cheltuieli totale medii lunare de 1.818,6 lei (812,9 lei /persoană).

Venitul mediu total lunar, de 2.011,6 lei, al unei gospodării de pensionari, în trimestrul IV 2014, a reprezentat 78,0% din venitul mediu pe ansamblul gospodăriilor (2.578,6 lei).

Structura veniturilor totale ale gospodăriilor de pensionari s-a caracterizat prin ponderea mare a veniturilor din prestații sociale (1.159,6 lei reprezentând 57,6% din veniturile totale), cea mai mare parte a acestora fiind reprezentată de pensii (1.123,2 lei respectiv 55,8% din veniturile totale).

Veniturile din salarii brute și alte drepturi salariale au reprezentat 18,5% din veniturile totale. Veniturile în natură au avut o pondere de 18,7% în veniturile totale, iar contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii⁷, 17,1%.

La formarea veniturilor totale au contribuit, de asemenea, veniturile din agricultură (vânzări de produse agroalimentare, animale și păsări, prestarea unor activități și încasări de la societăți și asociații agricole 2,2%), veniturile din activități neagricole independente (0,9%), veniturile din vânzarea de active din patrimoniul gospodăriei (0,7%) și alte venituri (1,4%).

⁶ Datele prezentate în acest capitol sunt culese din lucrarea "Veniturile și consumul populației în trimestrul IV 2014", publicată de Institutul Național de Statistică și se referă la gospodăriile de pensionari

⁷ Acestea reprezintă produse alimentare și nealimentare de proveniență agricolă și zootehnică, din producție proprie, care intră în consumul gospodăriilor, consumul din stoc, precum și din cele primite pentru munca prestată în alte gospodării sau primite de la rude, prieteni sau alte persoane.

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultorii în trimestrul I 2015

Nivelul mediu lunar al veniturilor bănești în trimestrul IV 2014 (1.636,1 lei pentru gospodăria de pensionari și 731,4 lei pe persoană) a reprezentat 81,3% din totalul veniturilor medii ale gospodăriei de pensionari.

Cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari, în trimestrul IV 2014, au fost în medie, de 1.818,6 lei lunar (813,0 lei pe persoană) și au reprezentat 90,4% din nivelul venitului mediu total lunar al acestei categorii de populație.

Principala destinație a cheltuielilor gospodăriilor de pensionari, consumul, a reprezentat 1.688,0 lei pe gospodărie (754,6 lei pe persoană), cu o pondere în cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari de 92,8%.

Cheltuielile bănești de consum, de 1.211,7 lei, au reprezentat 66,6% în cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari. Dintre acestea cheltuielile pentru alimente și băuturi consumate au fost de 423,2 lei (34,9%), cheltuielile pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare de 451,0 lei (37,3%) și cheltuielile pentru plata serviciilor de 336,9 lei (27,8%).

În totalul consumului de produse agroalimentare (210,1 lei pe persoană), pe primele locuri ale consumului pensionarilor s-au situat: carnea și preparatele din carne (25,1%), cerealele și produsele din cereale (19,1% - din care pâinea și produsele de franzelărie au reprezentat 13,3% din total), lapte (7,2%), brânzeturile și smântâna (7,1%), legumele (6,5%), fructele (6,2%) și grăsimile (4,1%), care însumate au reprezentat 75,3% din totalul consumului de produse agroalimentare.

Din totalul cheltuielilor pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare (451,1 lei pentru gospodăria de pensionari), 21,9% combustibililor, 19,3% s-au alocat produselor medicale, aparatelor și medicale, 12,8% țigărilor, tutunului, articolelor și accesoriilor pentru fumat, 8,2% produselor de îmbrăcăminte, 7,1% produselor de încălțăminte, 6,8% articolelor și produselor pentru îngrijire personală, 6,7% produselor pentru întreținerea curentă a locuinței, 6,1% carburanților și lubrifianților, care însumate au reprezentat 88,9% din total cheltuielilor pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare.

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultorii în trimestrul I 2015

Din totalul cheltuielilor pentru plata serviciilor (336,9 lei pentru gospodăria de pensionari), energia electrică a reprezentat 23,9%, serviciile de telefonie - 16,8%, apă, canal salubritate și servicii comunale - 13,5%, abonamentele radio - tv - 8,0%, serviciile de sănătate - 3,9%, gazele naturale -12,2%, serviciile de transport - 6,2%, alte servicii pentru întreținerea locuinței -4,1%, energie termică -3,4% și educație - 0,6%, care însumate au reprezentat 92,6% din totalul cheltuielilor pentru plata serviciilor.

CONCLUZII

În luna martie 2015 pensia medie a fost de 886 lei.

Din datele statistice prezentate în anexa nr. 8, în luna martie 2015, un număr de 1.887.734 (36,57%) pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori s-au situat sub valoarea pragului minim de subzistență (585 lei) și 2.638.220 (51,10%) pensionari sub valoarea pragului minim de trai decent (761 lei).

În trimestrul IV 2014, venitul total mediu lunar al unei gospodării a fost de 2.578,6 lei, iar pentru gospodăria de pensionari, a fost de 2.011,6 lei.

Totalul cheltuielilor bănești de consum al unei gospodării a fost de 1.476,2 lei, iar pentru gospodăria de pensionari au fost de 1.211,1 lei. Venitul mediu total lunar al unei gospodării de pensionari a reprezentat 78,0% din venitul mediu pe ansamblul gospodăriilor. Cheltuielile bănești de consum ale gospodăriilor de pensionari au fost destinate în proporție de 34,9% mărfurilor alimentare, de 37,3% mărfurilor nealimentare și de 27,8% plății serviciilor.

Pe ansamblul gospodăriilor, în trimestrul IV 2014, consumul mediu zilnic pe o persoană a fost de 2.433 calorii, formate din 81,3 grame protide, 85,3 grame lipide și 305,1 grame glucide. Consumul cel mai mare de calorii a fost înregistrat în gospodăriile de pensionari (2.561 calorii, 85,4 grame protide, 89,9 grame lipide și 320,6 grame glucide).

Creșterea continuă a prețurilor pe parcursul trimestrului I 2015 a determinat deprecierea puterii de cumpărare a pensiilor. La **mărfurile alimentare**, deși prețurile au crescut în luna martie 2015, față de luna decembrie 2014, cu 1,17% pe total, s-au înregistrat creșteri de prețuri la: citrice și alte fructe meridionale(10,32%), fructe proaspete(5,72%) și cartofi (3,59%).

La **mărfuri nealimentare**, unde, prețurile au crescut în luna martie 2015, față de luna decembrie 2014, cu 1,24% pe total, s-au înregistrat creșteri la: energie electrică (4,98%), tutun, țigări (1,45%) și combustibili(1,41%), iar în cadrul **serviciilor**, unde prețurile au crescut în martie 2015, față de luna decembrie 2014, cu 0,57% pe total, s-au înregistrat creșteri la: îngrijire medicală(2,46%), apă, canal, salubritate(1,63%) și alte servicii (1,85%).

Pe cale de consecință **o mare parte din populația vârstnică din România continuă să nu dispună de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă**, iar calitatea vieții acestei categorii de populație înregistrează o continuă degradare. Cheltuielile strict necesare pentru alimente, întreținerea locuinței, precum și a serviciilor de sănătate sunt apăsătoare, astfel încât, în condițiile în care nu există un sprijin consistent din partea statului, preocupările pentru participarea la viața socială și culturală a populației vârstnice rămân reziduale.

Situația grea, în care se găsește astăzi o bună parte a vârstnicilor din România, considerăm că se datorează în principal următoarelor aspecte:

- creșterea progresivă a costurilor întreținerii locuinței și creșterea prețurilor la alimentele și serviciile de bază ridică gradul de incidență a sărăciei în rândul vârstnicilor, care, datorită vârstei înaintate, sunt expuși suplimentar unor riscuri specifice bătrâneții;
- sistemul de servicii sociale și medico-sociale este reglementat în mod fragmentat, asistența persoanelor vârstnice singure, care nu se mai pot autogospodări, și a celor cu deficiențe (ca grupuri principale de risc) nu se realizează coordonat într-un sistem articulat de servicii și instituții care, prin cooperare permanentă, să poată asigura serviciile necesare;
- persoanele vârstnice fără afecțiuni majore de sănătate sunt obligate să participe la acțiuni aducătoare de venit pentru asigurarea traiului zilnic;
- veniturile insuficiente ale pensionarilor fac ca aceștia să nu mai poată acoperi cheltuielile strict necesare pentru procurarea medicamentelor, de întreținere a sănătății și pentru plata unor servicii și analize medicale în ambulatoriu sau în spitale;
- protecția socială a vârstnicilor nu se asigură pe baza unui program național aprobat de Parlament, cu obiective și termene precise, ceea ce face ca aceasta să rămână cu mult sub nivelul european.

De asemenea, în România nu au fost încă dezvoltate și aplicate programe care să vizeze pregătirea pentru pensionare și identificarea posibilităților de menținere a unei vieți active și a unei participări sociale semnificative pentru persoanele vârstnice, iar preocupările în acest sens au rămas la nivel de inițiative singulare.

Pe domenii de interes pentru persoanele vârstnice se evidențiază în mod expres următoarele probleme majore:

- **Pensii și asigurări sociale**

Nivelul pensiilor în sistemul public se menține mic față de cel al salariilor (pensia medie de asigurări sociale de stat a reprezentat în luna martie 2015 numai 35,0% din salariul mediu brut), în condițiile în care și salariile sunt departe de ceea ce ar fi necesar nu doar pentru un trai decent ci și pentru a constitui un mijloc stimulativ de atragere a forței de muncă.

Sistemul public de pensii din România se găsește, în prezent, într-o situație critică, cu deficite financiare curente și oferă pensii în cuantum insuficient unui trai decent pentru o mare parte a pensionarilor.

- **Reglementări legislative:**

Nu există o lege cadru pentru protecția drepturilor persoanelor vârstnice armonizată cu actuala Lege a asistenței sociale nr. 292/2011 și nici reglementări specifice și punctuale prin aplicarea cărora să se asigure:

- luarea în considerare a particularităților, definițiilor și procedurilor stabilite în legislația Uniunii Europene pentru corespondența organizatorică, funcțională și administrativă cu practicile din celelalte țări în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice;
- detalierea în mod clar a tuturor drepturilor persoanelor vârstnice și a modului de acces la acestea;
- extinderea sistemului de facilități și accesibilități punctuale acordate vârstnicilor, reglementarea condițiilor de acordare a acestora și stabilirea instituțiilor implicate și desemnate să le soluționeze solicitările;

Lipsește un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice care să fie aprobat de Parlament și pe care guvernul actual și guvernele viitoare să aibă obligația să-l aplice în condiții de responsabilitate pentru interesul major al acestei categorii de populație.

Capitolul VI

PROPUNERI

În domeniul sistemului public de pensii sunt necesare următoarele măsuri:

- Aplicarea de practici flexibile de lucru care să încurajeze persoanele vârstnice să rămână sau să reintre pe piața muncii;
- Instituirea de norme și convenții care să permită prelungirea vieții active, dincolo de 65 de ani, cu beneficii fiscale și sociale atât pentru vârstnici, cât și pentru angajatori;
- Eliminarea obligativității pensionării la atingerea vârstei legale de pensionare;
- Desființarea pensiei anticipate și parțial anticipate;
-
- Renunțarea la Pilonul II de pensii și recuperarea sumelor transferate, sau cel puțin sistarea plăților către acest pilon pentru o perioadă de 5 ani. Aceasta se impune cu atât mai mult prin faptul că nici una din companiile beneficiare nu este garantată de statul de care aparține, iar gradul de risc evaluat la nivelul UE pentru companiile din România este între 50,0% și 80,0%.
- În perspectivă, motivarea și încurajarea angajaților și angajatorilor să participe la Pilonul III⁸ de pensii, cu avantajul unor beneficii de natură fiscală pentru aceștia, iar pentru angajat cu avantajul acumulării și fructificării contribuțiilor strânse de-a lungul vieții, în conturile personale din cadrul fondului de pensii facultative, contribuții pe care le va putea folosi din momentul pensionării;
- Menținerea pe termen scurt și creșterea (pe termen lung) a numărului de angajați cu forme legale prin politici active în sfera ocupării forței de muncă, investiții (care să creeze noi locuri de muncă și să crească veniturile);

⁸ **Pilonul III** este denumirea dată sistemului de pensii facultative, administrate de companii private, sistem bazat pe conturi individuale și aderare facultativă. Participarea la pensiile facultative din acest pilon nu este interzisă în funcție de vârstă.

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultorii în trimestrul I 2015

- Inițierea de măsuri concrete de combatere a muncii integrale sau parțiale în economia ascunsă (multe firme private își plătesc angajații la nivelul salariului minim pe economie, cu contracte parțiale de muncă);
- Creșterea numărului de contribuabili prin atragerea celor care lucrează în agricultură sau ca liber întreprinzători și care în prezent sunt neasigurați, precum și prin includerea altor categorii de persoane care obțin venituri.

Alte propuneri care să vină în sprijinul populației vârstnice în scopul asigurării unui trai decent:

- aplicarea de măsuri active, pentru eliminarea riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice rămase singure, fără familie (inclusiv din mediul rural);
- extinderea modalităților de soluționare a problemelor vârstnicilor prin introducerea de beneficii, facilități și accesibilități ce se pot acorda acestora, reglementarea condițiilor de sprijin a celor în dificultate și stabilirea instituțiilor implicate și obligate să le soluționeze solicitările;
- acordarea unei atenții deosebite persoanelor în vârstă cu risc ridicat de sărăcie, persoanelor vârstnice dependente, minorităților etnice, precum și celor care au lucrat pe cont propriu sau în economia informală.

Bibliografie:

- Comunicatul Institutului Național de Statistică privind valoarea coșului de consum lunar al pensionarului singur, total țară, calculat la prețurile lunii ianuarie 2015;
- Comunicatul Institutului de Cercetare a Calității Vieții privind valoarea nivelului minim de subzistență și a nivelului minim de trai decent al pensionarului singur, total țară, calculate la prețurile lunii martie 2015;
- Comunicatul de presă nr.94 din 10 aprilie 2015 al Institutului Național de Statistică privind indicele prețurilor de consum în luna martie 2015;
- Comunicatul de presă nr.108 din 7 mai 2015 al Institutului Național de Statistică privind câștigul salarial mediu în luna martie 2015;
- "Veniturile și consumul populației în trimestrul IV 2014", publicată de Institutul Național de Statistică, 2015;
- www.cnpas.org

A n e x e